Ч. 191. Чернівці, субота дня 31. серпня (12. вересня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Опікуни народу на провінциї.

Як в кождій роботї мусить також в народній працї бути кріпка орґанїзация, бо лиш таким чином буде та робота мати певний і тревалий хосен. Та орґанїзация виходить очивидно від центрів, се-б то на Буковинї з Чернівцїв, а в Галичинї зі Львова та більших міст, як Станїславів, Стрий і Перемишль. Та годї від центрів народної роботи жадати, щоб они безпосередно заняли ся і в найдальших кутках широкої руської країни веденєм народного руху. Годї се тому, бо мала горстка людий не може кидатись по всїх усюдах, маючи попри все те ще й особисті занятя. Тому старають ся всї сторонництва мати на провінциї свої огнища, в котрих один або кілька патріотів могли-б заняти ся проводом народу. У нас Русинів по селах нема звичайно иньшої інтелїґенциї, як сьвященика і учителя народного.

Сї два чинники безустанно в зносинах з народом, знають єго найдрібнїйші, пекучі потреби і можуть заняти ся долею опущеного руского народу безпосередно. Та на жаль на всюди так є. У нас на Буковинї з дуже малими виїмками — їх можна би на пальцях вичислити — сьвященики стоять осторонь від всякого народного руху, ба що більше, они на кождім кроцї ставляють єму перепони, ворогують против него. Ми сповняли лише свій сумний обовязок, коли раз-в-раз мусїли вказувати на ворогованє православного руского духовеньства против читалень, тих огнищ народної просьвіти. По руских селах православні панотцї скорше занимають ся — очивидно, як кажемо, з деякими рідними виїмками — румунїзациєю, як поліпшенєм долї руского селянина на поли просьвітнім і економічнім. Все то є наслїдком 15-лїтної ворожої Русинам системи, котру завів пок. митрополит Морар-Андрієвич. Наслїдки сеї системи останут ще на довгі лїта, хоч є надїя, що за теперішного митрополити сей стан річий трохи змінить ся в користь Русинів, чого вимагає справедливість. Тож серед таких сумних обставин мають народні учителї сьвятий обовязок заняти ся після спроможности руским народом, стати душею читалень. Як они сповняють свій обовязок, які неприємности мають за те, нераз навіть в школї, від сьвящеників, знають всї з детеперішних донесень руської праси, знає сам руский нарід. Загал руских народних учителїв на Буковинї заслугує на щиру вдячність за се і ми певні, що она, коли ще подекуди не наступила, то певно не дасть на себе довго чекати.

Инакше має ся річ в Галичинї. Там руські сьвященики не відчувають того страшного гнету, який тяжить на буковиньских православних руских сьвящениках. В Галичинї они свобідні, значить, можуть без всяких трудностий стати на чолї народного руху. Оно дїйсно так і є; галицке руске сьвященьство є найголовнїйшим чинником в народній працї. Але на жаль від часу до часу доказують дописи селян, що не все і не всюда галицкі руські сьвященики розуміють свою сьвяту задачу. Се відносить ся передовсїм до сьвящеників-москвофілів, а відтак і до тих, що бажають лише почестий, а відтягають ся від працї. В послїднім часї множать ся такі випадки застрашаючо сильно і тут треба скорого звороту, ґрунтовної поправи. Такі сумні випадки з найновійшого часу описує *Народна Часопись* в однім з послїдних чисел. Она ось що пише:

В однім селї загадала одна часть селян завести читальню. То було ще перед осьми лїтами. Удали ся до місцевого сьвященика і той обіцяв заняти ся дїлом, але зволїкав через пять лїт. В старшинї громадскій не знайшли они опісля прихильників і справа проволїкла ся ще три роки. Аж наконець віднесли ся они до головного видїлу товариства „Просьвіти“ по інформацию, дістали статути, подали до намістництва і намістництво позволило на заснованє читальнї. Сьвященик став тогди стра-

Атак серця.

Я відбував подорож. В купе не було нїкого, тілько я один. Задля умученя я розстелив мій коцик, підсунув клунок під голову і уснув твердим сном.

Як довго спав, не знаю сказати, але памятаю, що снилось менї довго якесь велике місто, якісь широкі улицї, величезні доми, якийсь звук дзвонів, як би у сьвято, гамір людий, шум филь, лоскіт у воздухах — рух і несупокій.

Нараз мов з'являюсь я сам на ровері і перебігаю широку улицю в дивачних викрутасах і вихилясах. Кождого прохожого оминаю цїлим півкругом, кожду лїхтарню чи стовп обїждуюю в шаленім колесї, шибаюсь поміж дерева насаджені двома рядами серединою тої улицї.

Відразу немов загуркотїло за мною кілька фіякрів разом і попри мене переїхало весїлє в шаленім крузї. Між гістьми я примічав і знакомі лиця, але не міг нагадати, звідки і коли я їх пізнав. Мене заболїло, що я не поздоровив їх і я задумав їх дігнати.

Вмить якось я учинив ся на скрутї, де звертали всї фіякри на лїво, до якоїсь величної церкви. Перші фіякри заїздили вже перед браму, а послїдний я догонив на скрутї і власне хотїв випередити. Мій ровер зробив наглий зворот. Я виїхав на хідник, а відтак на якийсь стовпець. Удар був так сильний, що я відбив ся мов пилка.

Замісць падати на долину, я підлетїв до гори кілька сягів. Конї перегнаного фіякра вчинили ся тут підо мною і з розтвертими храпами та горючими очима і розбухраними гривами ставали дуба, як би хотїли мене взяти під ноги.

Але менї не було до страху — мов якесь сто разів прикрійше чувство запанувало мною. Горло стиснуло менї мов посторонком. Я чув, як мої очи вилазять на верх. А груди давила якась невидима сила, мов би воздух довкола мене згустїв під тисненем якогось страшенного тягару.

І завдяки тому густому воздухови я спас ся від смерти кіньских копит, бо я не упав на долину. Але мене мов би повіяло в бік і вдарило мною до старого, чорного муру церкви.

Менї зашуміло в ухах, в очах зробило ся темно. Я хлипав за воздухом, а втягав в себе тілько якусь горячість, як би у парни.

Та в тій же хвили надїхав сей фіякер, котрого я перегнав. Фірман злїз з козла, а конї звернули до мене. Очи їх палали, а з червоних ніздрів бухала пара. Очивидячки хотїли мене розтолочити своїми великаньскими копитами. Я кинув наперед них моїм капелюхом. Капелюх як би роздїлив ся: верх полетїв, а менї зістав ще другий капелюх. Конї переляками ся трохи, але взяли капелюх під ноги, розшарпали єго зубами. Менї стало якось лекше, як тілько кинув той капелюх. „Но“, думаю собі, „тепер вже байка, як конї наближать ся, я кину знов капелюхом!“ — В тій хвили конї шарпнулись знов до мене, а я кинув капелюхом. Менї від того знов полекшало і я — пробудив ся.

Зриваюсь з моєї твердої постелї і дрожу цїлий з якоїсь тревоги і непевности. Хватаю ся за голову, за груди — нїгде нема рани, не чую крови, але все болить. Хватаю ся за серце, а оно товче ся, як молотком. Такого битя серця я не чув ще нїколи, нї у себе, анї не стрічав у других. То певно всї мої сонні страхи і удари були тілько наслїдками корчів серця. Не вже-ж се був серцевий атак?

Не бракувало богато, а я би міг був умерти! Я сам в купе — нїкого, анї в моїм передїлї, анї в другім — нїхто і не видїв би і не знав би, як би я застиг. І то так виглядає смерть на серце? Не тяжка. Там під ринвою було менї навіть приємно! Але ба, під ринвою я приходив до себе... заки-м я був би умер, може би були прийшли на мене більші страхи і болї.

Я й не запримітив, як поїзд застановив ся на якійсь станциї і до купе всїли якийсь високий, пристойний пан, з коротко стриженими бакенбардами, а за ним панї, саме при тїлї, з виразистими, правильними чертами лиця — очивидно жінка того пана. Я забрав свій коцик, накинув на себе гавельок і перейшов до другого передїлу. Мої ноги дрожали, а хід був непевний, як у пяного. Я усїв собі в кутику, загорнув ся в фалди мого широкого гавельока і звернув мимоволї очи на нових товаришів їзди.

шити людий жандармами, а старшина громадска зробила навіть донесене до староства против основателїв, на котрім прибито побіч печати громадскої також і печать уряду парохіяльного. Староство на таке подане, розуміє ся, мусїло щось зробити і вислало жандарма, щоби розлїдив справу. Жандарм переконав ся, що не розходить ся о нїщо иньшого, лиш о дїло просьвітне, що основателями суть самі чесні і тверезі господарі, що розходить ся о засноване читальнї „Просьвіти“, і староство не спротивилось отвореню читальнї. Остаточно прийшло до перших загальних зборів і до вибору видїлу. На збори сусїдні сьвященики не явили ся — крім одного о. декана, котрий додав людям охоти до просьвітного дїла. Головою читальнї вибрано одноголосно місцевого сьвященика, хоч він не прийшов на збори, а він — не приняв вибору. При читальни засновано крамницю, а господар, в котрого домі містить ся читальня і крамниця, просив сьвященика, щоби той звернув на проповіди увагу людий на крамницю, але сьвященик не хотїв того зробити. — Припускаємо, що тут грають ролю якісь особисті непорозуміня межи сьвящеником а частию єго парохіян; але чи годить ся сьвященикови ті непорозуміня так далеко посувати, і відсувати ся від проводу в дїлї просьвітнім?...

А ось ще два факти більше приватної натури. Один дяк звертає нашу увагу на анонс в „Галичанинї“ (ч. 152), де сказано: „Дяк або піддячий, маючий замилуване в господарстві, сейчас платня дяка, з браку помешканя знайде помешкане у пароха“. Єго то заболїло дуже і він каже, що анонс сей повинен бути пересторогою для дяків, бо то значить: щобудь, коби лиш добрий фірман і т. д. Той сам дяк, іменований аґентом товариства дяківского, сходив десятки сїл і не знайшов анї одної душі прихильної для справи дяківскої? всюди витали єго дуже з пишна і він за то чує великий жаль до отцїв духовних. — А чи так годить ся нашому духовеньству відносити ся до справи дяківскої; Нинї преці кождий стан старає ся полїпшити свою долю, тож годї брати того за зле нашим дякам; противно, треба лише радувати ся з того, що й они памятають о собі та старають ся піднести свій стан до якогось значіня. Тим же чей не лиш собі поможуть, але й піднесуть повагу і вплив нашої церкви; їм би лиш длятого помагати в роспочатім дїлї, а не відтручувати від себе.

Наконець з одного села доносять нам, що там старший брат церковний, вертаючя з торгу, украв якомусь господареви драбини з воза, а в своїм селї підмовив слугу сьвященика, щоби вкрав солонину, котру відтак варили і їли разом.

Подавши такі вісти кінчить згадана часопись: Ну, бійте-ж ся Бога, отцї духовні! Пора вже подумати о тім, щоби лихо усунути. Ви-ж преці ті сьвітила, на котрі наш нарід споглядає, ви єго найперші і найблизші проводирі! Подумайте-ж собі, що всї ті факти дїялись ти в однїй громадї: сьвященик байдужний для школи і справ шкільних та противник читальнї; дяк у него фірманом, а старший брат церковний — злодїєм! Хто-ж в такі громадї буде верховодити? Чий вплив там буде найбільше значити? Певно, що не сьвященика. А що дїє ся в громадї, то дїє ся і в народї. Прийміть же сї слова за осторогу, бо розходить ся о повагу і вплив нашої церкви, розходить ся о вас самих і о добро цїлого нашого народу.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 11-го вересня 1896.

Іменоване. Др. Ромуль Реус іменований авскультантом при буковиньскім краєвім судї.

Конкурс розписаний на посаду надучителя при 4-кл. народній школї на черновецкім передмістю Манастерисках. Викладова мова у висших клясах нїмецка, в низших нїмецка, руска і волоска. Подавати ся треба до кінця с. м. до черновецкої міскої ради шкільної.

Головний видїл тов. „Руска Школа“ вибрав головою проф. С. Шпойнаровского, І. заступником сов. В. Ясеницкого, II. заступником проф. Єр. Пігуляка, а секретарем проф. А. Клима. Видїл рішив відбувати що першого понедїлка кождого місяця звичайні засїданя.

Видїл филії „Рускої Школи“ в Кіцмани вибрав головою інсп. І. Стратичука, І. заступником надуч. І. Малика, II. заст. надуч. А. Зугаєвича, а секретарем надуч. М. Григоровича.

Кваліфікацийні іспити для народних учителїв розпічнуть ся в Перемишли дня 30-го с. м.

Повітове віче відбуде ся заходом жовківскої Рускої Ради в Жовкві дня 22-го с. м.

Сегорічні цїсарскі маневри в Галичинї скінчили ся в четвер і лиш артилерия буде ще до недїлї здобувати Перемишль. Цїсар слїдив з невтомимим інтересом перебіг великих маневрів і висказав ся про добрий вигляд і вправність піхоти, а головно нашого буковиньского 22-го полку краєвої оборони дуже похвально. Се відзначене тїшити ме кождого Буковинця щиро, бо се вже вдруге почула наша краєва оборона таку похвалу з уст головного команданта, раз від пок. архикнязя Альбрехта, а тепер від самого цїсаря. Черновецка залога вертає домів в недїлю.

До рускої ґімназиї в Перемишли вписали ся на сей шкільний рік: до приготовляючої кляси 40 учеників, до першої кляси 81, до другої 51, до третьої 41, до четвертої 35, до пятої 28, до шестої 26, до семої 26, а до осьмої 28; разом вписало ся 356 учеників. Перша кляса буде задля великого числа учеників подїлена на два віддїли.

Новий президент міста Львова, др. Ґодимир Малаховский, складав присягу вчера вполудне в

Они були обоє в добрім гуморі. Поглядали на себе, усьміхали ся і вертїлись і поправлялись на місцях, як би не могли висидїти з радости. Він міг мати лїт коло 40, она 35. Він видавав ся чоловіком інтелїґентним і маючим, а може навіть з висших кругів. Она видалась менї доброю жінкою, не гордою і товариcкою женщиною.

Менї якось здавалось, що ті їх сьміхи та погляди відносять ся по трохи до мене. Тож ще немилїйше трунуло мене, як сей пан перейшов до мого передїлу і сїв собі напротив мене при другім вікнї,

В тій хвили прийшов кондуктор, щоби перепечатати білети.

— Чому-ж пан добродїй не всїли до другої кляси?

— Ви дали менї се купе.

— Але-ж пан добродїй не жадали. Я не міг знати. Прошу до сусїдного возу, там друга кляса.

— Тепер підчас бігу? щоби карк скрутити?

— Але-ж то безпечно.

— Я з жінкою маю тепер скакати по ваших колесах? Менї ще жите миле.

— Так на слїдуючій стациї — умовляв дальше кондуктор.

— Як довго задержимось? — питав уперто пасажир.

— Мінуту.

— Анї гадати! Я маю пакунки. Сам прецїнь не буду переносити.

— Но то хиба на стациї Н. Н. там пересядуть ся паньство до иньшого поїзду.

— Певно, що так — заявив з натиском мій сусїд.

— Але-ж паньству невигідно, тут нема нїкого... умовляв кондуктор.

— Овшім, дуже миле товариство — показав на мене незнакомий пан з легкою іронїєю в в голосї.

Кондуктор зіставив нас і знов запанував той веселий настрій у моїх товаришів їзди. Між нами почалась бесїда, яка звичайно веде ся в подорожи між чужими людьми. Не тямлю вже тої розмови. Я чув в собі ще роздражнене по перебутій катастрофі. Мої відповіди були цїльні і рішучі. Я чув, як менї кров била до мозку. Я хотїв трохи заімпонувати собою тому панови, що так якось допитуючо поглядав на мене.

Єго погляд дразнив мене. Я замітив, що они обоє перекидують ся поглядами, котрі могли тілько до мене відносити ся. „Хто се, які се люди?“ завдавав я собі питане. „Чи не встид їм забавлятись зовсїм чужим чоловіком і брати єго на кпини?“ Мої відповіди стали скупійші; я завинув ся в свій гавельок і удавав сплячого.

Але мій товариш їзди не дав ся тим збити з пантелику. Він почав розповідати історию про себе, а властиво про свою жінку, про єї випадок на зелїзници. Ся істория пригадала менї щось знакомого, а єї перебіг був ось який.

На початку сего місяця,—оповідав незнакомий — моя жінка купила білет першої кляси зі Звіринця до Віднї для себе і для трьох наших донечок. Як я сам їду, то мене коштує перша кляса половину другої, бо я ротмістр від уланів в резерві, але они мусїли платити цїлу першу клясу. На стациї був всього один віз першої кляси, а той був так переповнений, що не було вже місця на більше, тілько на дві особи. Отже моя жінка з наймолодшою панною всїла до першої кляси, а дві другі панночки мусїли сїдати в передїл другої кляси. Виставте собі —пане — звернув ся до мене патетично — ті муки, які мусїла моя жінка перетерпіти в обаві за свої доньки.

Я поглянув на повне здорове лице матери з якоюсь непевною, трохи мов злобною усьмішкою і не міг зрозуміти, чи справдї така дрібна прикрість могла заколотити у неї душевну рівновагу. З єї чертів, з єї постави, з єї цїлого „я“ віяло тілько духом розпїженого самолюбства і стараня о свою власну особу.

— Коли приїхала моя жінка до дому — тягнув дальше незнакомий пан — зажадала від мене, від мене зажадала сатисфакциї за свою прикрість! Супротив жадань пань ми безсильні. Я рад-не-рад мусїв зробити щось в тій справі. Я написав зажалене до дирекциї зелїзниць у Віднї, а в часописях помістив відповідну нотатку з осторогою для проїзджаючої публуки. Але дирекция не увзгляднила того поданя, а демократичні часописи зачали до мого артикулу робити злобні уваги. Моя справа упала — но, але я ще не упав! Шукаю тепер лише причіпки з зарядом зелїзниць, а як єї знайду...

— Чому-ж ви ось тепер не жадали другої кляси, коли купили білет? — перебив я неохотно. Я урвав, бо се довге оповідане змучило мене, що аж піт виступив на чоло. Я судорожно мняв в кишени вчерашне число дневника, де власне читав сей доказ високопаньскої кривди. Я не міг пригадати собі, хто се сидить передо мною, а не було як на разї поглянути до дневника. Сьвідомість такого чужого для мене товариства нагонила менї всю кров до лиця.

— Чому я не жадав другої кляси?—повторив мій сусїд, розтягаючи кожде слово — бо там не так легко найти причину до зажаленя.

руки намістника, а опісля оба заступники президента Шаер і Михальский. О $^{1}/_{2}$ 2 год. зполудня попрацав ся дотеперішний президент Едмунд Мохнацкий з урядниками і функціонерами маґістрату, котрі вручили ему адресу памяткову. П. Мохнацкий був президентом Львова около 10 літ і здобув собі загальну симпатию і поважане. Новий президент др. Малаховский, чоловік ще молодий і енерґічний, має всї прикмети, щоб задоволити справедливі бажаня мешканців міста Львова.

Черновецка Gazeta Polska передрукована в польскім перекладї статю п. д-ра Смаль-Стоцкого, поміщену в 185-ім числї *Буковини*.

Нерівна мірка. З нагоди зборів „Общества Качковского" відбуло ся в станїславівскій катедрі богослужене, підчас котрого позволено проповідати о. Николаю Огоновскому з Джурова, знаному з процесу Ольги Грабар. Проповідь була знаменита, але при кінци неясна, бо о. Огоновский завзивав держати ся „старої Руси, сьв. Ольги і Володимира", а не „нової Руси". При тім він не сказав, що іменно розуміє він під „старою", а що під „новою" Русию. Може трафлю на его гадку, коли поясню ті вирази давнїйшим фактом. Станїславівска філїя „Просьвіти" устроювала свого часу поминальне богослужене за душу пок. Омеляна Огоновского, правого сьвященика, заслуженого ученого. професора, лїтерата і довголїтного голову тов. „Просьвіта". Упрошено о. Софрона Левіцкого зі Стриганцїв держати відповідну проповідь, однак начальник катедральної церкви *заборонив* ему се і на здиване всїх присутних не було жадної проповіди. А що більше, деякі духовні завертали шкільну молодїж (бурсаків) з церкви до дому. Се факти, котрих нїхто не може заперечити; они виказують подвійну мірку, якою в Станїславові мірить ся Русинів щирих і ренеґатів, а заразом вказують на те, що розуміє ся під „новою" Русию, против котрої в станїславівский катедрі вільно публично проповідати...

Станїславівский народовець.

ІІІ-ої рускої читанки для 5. і 6. року шкіл народних друкує ся вже послїдний аркуш, так що на другий тиждень буде книжка готова.

До чого доходить кацапске засліплене. На отвореню читальнї „Рускої Бесїди" в Брідку був присутний також гр. пр. парох з Дорошівцїв о. Олексаидер Манастирский. За те дістала ся ему від москвофільскої громадки черновецкої листовно і публично в *Православной Буковинѣ*— нагана! Значить, черновецкі москвофіли дійшли до тої абсурдної гадки, що хто є москвофілом або симпатизує з ними, не сьміє навіть бути присутним при отвореню читальнї, того розсадника народної просьвіти; о якійсь активній участи нема що й думати. Се обурило і о. Манастирского так, що він у вчерашнім числї Buk. Nachrichten запротестував против тої грубоватости черновецких москвофілів. О. Манастирский уважав сей крок не знати чому потрібним; ми на простакуваті напасти москвофілів не відповідаємо вже, знаючи, що горбатого і гріб не напростує...

Будівляні робітники з цїлої Галичини і Буковини відбули в недїлю де вівтірка, отже через три дни з'їзд. В нїм взяло участь 30 делеґатів з галицких міст і один з Чернівцїв (Уріх). Сей розповідав страшні річи про положене будівляних робітників на Буковинї, що они працюють по 12 до 16 годин денно за оплатою 1 зр. 20 кр., а орґанізацию мають аж від найновійшого часу. На з'їздї ухвалено резолюциї, в котрих домагає ся зменьшеня годин працї, а побільшеня платнї. Говорено на тім з'їздї також про робітничу прасу. Львівский відпоручник Бориславский зажадав, щоби для всхідної Галичини видавати руский додаток до істнуючих робітничих ґазет. З'їзд спротивив ся рішучо сему жаданю задля того, що рух робітничий між Русинами є дуже незначний, а ті Русини, котрі належать до руху, вміють лїпше по польски як по руски, та що з того повстали би лиш непотрібні кошти, бо навіть рускі часописи радикальні „Народ" і „Хлїбороб" і т. п. перестали виходити з браку передплатників. По такій дискусиї цофнув відп. Бориславский своє внесене.

Здорово спав. На стациї Холмжа коло Торуня лежав на шинах пяниця. Коли поїзд над'їхав, побачив его машинїст, однак не міг вже поїзд здержати; всї гадали, що той чоловік погиб. Однак показало ся, що він вийшов з цїлої пригоди цїло і неушкоджений, та спав собі спокійно, коли понад ним переїздив поїзд. Лише з трудом удало ся пяницю збудити.

Лукавий старець. Незвичайна пригода лучила ся недавно в Парижи. Якогось Беделя, бувшого льокая в богатих домах, нинї майже 80-лїтного старця, найдено перед тижнем в его постели покалїченого, з підрізаною шиею. Сусїди подали ему першу поміч і уратували его. Тодї Бедель оповів, що в ночи напали на него якісь дві женщини і один мужчина, різали его бритвою, а відтак обрабували мешкане. На доказ віддав старець судиї слїдчому кусник материї, відірваної від корсета одної з напастниць. На основі точного опису осіб арештовано дві „приятельки" Беделя Сен-д'Аман і еї прибрану дочку Лепті. Кусник материї, врученний слїдчому судиї Беделем приставав дуже добре до корсета матери. Річ була майже доказана. Вкінци ставлено до ока мнимі виновницї і аж тепер обудило ся в судиї і прокураторі підозріне, що Бедель говорить неправду. І дїйсно показало ся, що старець, хотячи пімстити ся на женщинах, котрі в послїдних часах стали відносити ся до него рівнодушно, підрізав собі сам кілька разів горло бритвою, а від своєї приятельки Сен-д'Аман вимантив той кусник материї від корсета, щоби еї відтак обжалувати та завести еї і дочку до вязницї або навіть і на смерть. По тім розслїдженю справи прокуратория увільнила обі обжаловані, а Бедель дізнавши ся о тім повісив ся, з боязни перед карою за клевету.

Над гробом власної дитини застрілив ся в середу черновецкий листоноє Йосиф Кутик. Задля неправильностий в службі суспендовано Кутика перед кількома тижнями і через те попала цїла родина в нужду. Жінка робила Кутикови викиди за легкодушне жите, а з того приходило до прикрих сцен в родинї. Допекло Кутикови таке жите до живого і він нераз вже в послїднім часї натякав своїй жінцї про самоубійство. Она зганила его за те острими словами так, що Кутик пішов у вівторок з дому і більше не вернув. На другий день зрана найшли его умерлого на католицкім цминтари. Кутик застрілив ся з пістолета на гробі власної дитини.

Загадочний випадок. Перед роком вступила 20-лїтна Марія Пендзарска у Львові зі служби і удержувала ся з гроший, які їй давав якийсь урядник. В понедїлок она вийшла з помешканя і пішла вузким коридором в пивницю на другу сторону коридора, де був старий колодязь, котрого вже не уживали. Коли Пендзарска не вертала до хати, повідомлено о тім полїцию. Випомпували з колодязя воздух, а опісля витягнули вже неживу Пендзарску, котра впала туди мабуть з неосторожности і удушила ся в наслїдок гнилих ґазів.

Мурин кольонїст. Перед кількома лїтами гостила в Лодзи, в російскій Польщи, переїздна трупа ґімнастиків-муринів. Один член тої трупи занедужав по дорозї до Калиша і лишив ся в Здуньскій Воли. Коли подужав, не хотів уже лучити ся з своїми товаришами, але став на службу у одного кольонїста під Здуньскою Волею. Тут служив він дуже вірно і з'єднав собі велике довіре у своїх господарів. По півтора року кольонїст помер, полишаючи молоду ще вдову. Тая віддала свою білу ручку чорній руцї мурина — они побрали ся. Вже минуло два роки від весїля, а они жиють щасливо з двоїма своїми дїточками. Люди кажуть, що такого честного і роботящого чоловіка, як той мурин, рідко подибати.

Телеґрами „Буковини".

З дня 11-го вересня 1896 року.

Крисовицї. Цїсарскі маневри в Галичинї скінчили ся вчера. Цїсар придивляв ся маневрам з підвисшеного місця і був з цїлого перебіґу корпусових маневрів дуже задоволений і висказав своє признане. На повороті витало населене цїсаря з одушевленем.

Триєст. Вчера пополудни від'їхав президент мінїстрів ґр. Баденї з Монфалькону. В Набресинї повитав ґр. Баденїого іменем Словінцїв пос. Наберґой. О $^{3}/_{4}$ 9 год. вечером прибув президент мінїстрів до Триєтру, витаний населенем з одушевленем.

Брікс. В ночи усунула ся земля ня улици до Йонсдорфу і на шляху зелїзницї з Авсіґу до

Мене обкинуло немов горячим піском, бо очивидячки ті слова відносили ся до мене. — Не знаю, як ви розумієте свої слова, пане — сказав я до напастника і встав, щоби перейти до другої передїлки. Але слова завмерли менї на устах, а ноги відказали служби. Я ухопив ся за поруче лавки і скотив ся на ню безсильно. Кров залила менї очи, а в ушах шуміло як в млинї. Мене опанував невисказаний жах, бо я чув, що вертаєсь знову атак серця.

Незнакомий залляв ся сердечним сьміхом. — Я так розумію, — говорив через сьміх — що в другій клясї люди уміють держатись на ногах. — В сердечнім сьміху вторувала ему повновида супруга. Она перехилила ся через передїлку і виставила над моєю головою всї свої білі зуби, а сиві очи заглядали менї просто в лице.

Мною запанувала досада і розпука. Я не сподївав ся дістати від тих людий жадної помочи, навіть співчутя. А тут пече мене в грудях як огнем, в голові мутить ся. Сили опускають— трачу притомність.

— Води, води — вишептав я на силу — я гину...

— А може водки? — відповів заливаючись від сьміху незнакомий добродїй.

— Пече в грудях, пече — просив я і витягнув до него благаючу руку.

— Пече? — запитав ся він з цинїзмом, а его жінка аж затряслась наді мною від сьміху— то з похміля, оно перейде!

Жадоба житя додала менї рішучости. Послїдним висилком я зірвав ся, щоби потягнути алярмовий сиґнал. Але вже не мав сили встати. Я покотив ся на землю, грюкнув об поміст і стратив притомність.

* * *

„Прошу встати, де ваш білет? — питав мене кондуктор, тручаючи ногою. Я пробудив ся мов зі сну і подав махінально білет.

— Не встид вам лежати як тій звіринї? Я думав, що якийсь порядний чоловік, а то, тепер готов ще за вас мати біду. Ходїть до начальника. Там вас чекає красна несподїванка.

Я пішов мовчки, збираючи по дорозї думки, що зі мною дїє ся.

В бюрі стояв начальник в червоній шапцї, а коло начальника — все менї пригадалось, все розяснилось — коло начальника стояли з поважними мінами веселі сьвідки мого нещастя. Щезла моя апатия, кров заграла, язик розвязав ся.

— Так то пане ґрафе — сказав я, витягаючи дневник з кишенї і показуючи їм — так то ви доходите своєї кривди? За те, що вашу добродїйку розлучили з дїтьми на 10 мінут зі Звіринця до Відня, ви дразнили цїлу годину умираючого чоловіка? І панї ґрафиня, така чутлива взглядом своїх панночок, зволила бути в знаменитім гуморі при моїх судорогах..

Мене кортїло ще щось досаднїйшого, щось обиджаючого сказати, але чемність супротив женщини здержувала мене. Я зажадав книги зажалень і перед здивованими очима всїх вписав таке:

Ґраф Х. всїв нарочно до третої кляси хотяй купив білет другої. Шукаючи підстави до напасти на заряд зелїзницї видав за піяньство мій атак серця, котрого сам він був по части причиною своїм обиджаючим поведенем.

Лев Лопатиньский.

Теплиці. Хоч на домах в місті видко діри, все таки не грозить людям жадна небезпечність. Рух на зелізници поки-що застановлено. Уряд розпочав докладне слідство.

Брікс. Земля все ще усуває ся. На шляху є три пропасти, а так само на улици до Йонсдорфу. Два доми завалили ся.

Брікс. Помимо нічного дощу не можна нічого злого констатувати. В копальнях рух як звичайно. Роботи около шляху майже окінчені. На зелізничім шляху рух все ще перерваний.

Париж. Сильний оркан лютив ся вчера пополудни над середною частию міста. Оркан виривав дерева; кілька людий убито, богато ранених. Шкода дуже значна.

Рух поїздів зелізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			Поїзди особові			Поїзди мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$					

Відходять	Поїзди поспішні			Поїзди особові			Поїзди мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}							

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелізници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Др. Василь Дутчак.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.